

ЕУРОПАЛЫҚ ЛОТЕРЕЯЛАР*

АНТВЕРПЕН РЕЗОЛЮЦИЯСЫ

ЛОТЕРЕЯЛАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК РӨЛІ ҚҰМАР ОЙЫНДАРҒА ДЕГЕН ЫНТАНЫ БАҒЫТТАУ ЖӘНЕ ЛОТЕРЕЯ ӨНІМДЕРІН ЖАРНАМАЛАУ ҚАЖЕТТІЛІГІ ТУРАЛЫ

* Еуропалық лотереялар (EL) – қоғамдық игіліктерге арналған сәттілік ойындарды ұйымдастыратын ұлттық лотереяларды біріктіретін ұйым. EL мемлекет атынан әрекет ететін коммерциялық және коммерциялық емес, мемлекеттік және жеке меншік операторларды біріктіреді. EL мүшелері құмар ойындар мен ұтыс тігу қызметтерін тек тиісті ұлттық үкімет лицензиялаған құзіреттерде ғана ұсынады. EL қоғамға пайда тигізетін сенімді және тұрақты ойын үлгісін қолдайды. EL және оның мүшелері тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың жоғары деңгейіне және жауапты ойынға сенеді және оған басқа артықшылықтардан басымдылық береді. Бұл лотереялар мен басқа да EL мүшелерінің әрекеттерінің құмар ойындар немесе заңсыз операторлардан негізгі айырмашылығы. Бұл EL мүшелерінің қызметінің негізінде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті қолдау бойынша өте нақты міндеттеме болып табылады. Субсидиарлық реттеудің міндетті қағидаты болып табылады.

2019 ЖЫЛДЫҢ 29 МАМЫРЫНДА АНТВЕРПЕН ҚАЛАСЫНДА ӨТКЕН ЕУРОПАЛЫҚ ЛОТЕРЕЯЛАРДЫҢ БАС АССАМБЛЕЯСЫ КЕЛЕСІ ҚАРАР ҚАБЫЛДАДЫ

1. Еуропалық лотерея мүшелеріне халықтың құмар ойындарға деген ынтасын реттелетін және жауапты ұсыныстарға бағыттау міндеті қойылған. Осыған байланысты олар лотерея ойындарының тәуекелі төменірек екенін мойындайды. Тұтынушылардың құқықтарын қорғау аясында лотереялар тәуекелі төмен ойындарды алға тартады.
2. Бұл бағыттау миссиясын дәйектілікпен жүзеге асыру үшін тәуекелі жоғары ойындар тәуекелі төмен ойындарға қарағанда өзгеше, қатаңырақ ережелерге бағынуы керек, ал реттеудегі айырмашылықтар мақсатқа сай болуы керек.
3. Құмар ойындар аймағындағы жарнамалық саясат келісімді түрде, құмар ойындарының әр түрлері үшін тәуекелді бағалауды ескере отырып, тәуекелі жоғары құмар ойын өнімдері қатаңырақ ережелерге бағынатындай жасалуы керек.
4. Еуропалық лотереялардың мүшелері осы бағыттауды тұрақты түрде қадағалап отыруға ұмтылады, бұған сонымен қатар еуропалық лотереяның жауапты ойынға сәйкестік бағдарламасы атсалысады.
5. Еуропалық лотереялар лотереялар құмар ойындардың әртүрлі пішіндерін бағалау үшін көбірек тәуелсіз зерттеулерді жүргізуге ұмтылады.

ТҮСІНДІРМЕ МӘЛІМДЕМЕ

1. Еуропалық лотерея мүшелерінің жалпы тәжірибесі бар: олар тізбекті ойын саясатының аясында (көбінесе ерекше құқықтармен) халықтың құмар ойындарға деген ынтасын жауапты ұсынысқа бағыттау үшін өздерінің үкіметтері тарапынан тағайындалады.
2. Мұндай жауапты ұсыныс негізінен төмендегілермен сипатталады:
  - Ойыншыларға деген шынайы қамқорлық, мысалы, ойын шектеулерін енгізу немесе ойыншының мінез-құлқын қадағалауды болжау
  - Бұл ұсынылатын жағдайлар, айтарлықтай:
    - o Еркін және бұрмаланбаған бәсекелестікті шектеу немесе болмауы
    - o Ойын әрекетінен түскен қаражаттың үлкен бөлігін негізінен қоғам мүддесіне арналған ұжымдық қажеттіліктерге қайтару инвестициялау міндеттемесі; *(2010 жылғы 10 желтоқсанда ЕО Кеңесі мемлекеттік лотереялар немесе лотереялардың осы ерекше рөлі қоғам үшін маңызды рөл атқарады және мойындалы керек деп келісті).*
  - Тәуекел бейіні төменірек ойындарды итермелеу
3. Сот «сәттілік ойындары мен лотереялар арнайы экономикалық әрекет болып табылады, онда бұрмаланбаған бәсекелестік қажет емес, себебі дәстүрлі нарықта еркін, бұрмаланбаған бәсекелестікті енгізуден айырмашылығы, мұндай айрықша құмар ойындар нарығында бірнеше операторларға бірдей құмар ойындарын іске қосу құқығы беру зиянды болуы мүмкін, себебі бұл операторлар олар неғұрлым тартымды деп есептейтін ұсынымдарды ұсынуда өнертапқышта бәсекелесуге тұра келеді, осылайша құмар ойындарға тұтыну шығындарын және тәуелді болу қауіпін көтеруі мүмкін» дегенді бекітті;
4. Өнегелік құқыққа сәйкес, тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың жоғары деңгейін қамтамасыз ету және ойын секторында тәуекелдерді болдырмау мақсатында, мүше мемлекеттер мемлекеттік органдардың қатаң бақылауында тұрған бір ұйымға лотерея жүргізу құқығына айрықша құқық беруге құқылы;

5. Еуропалық лотереялардың мүшелері өз құзыреті шегінде зиянды және қауіпті құмар ойындардың заңсыз ұсынылуына жиі ұшырайды, ал ұлттық органдар жауап ретінде, негізінен, лицензияланған операторлардың санын көбейту есебімен құмар ойындарының өзіндік нарығын (ең болмаса жартылай) ашуды дұрыс көреді;

6. Лицензияланбаған операторлармен белгілі бір жағдайларда нарықты ашу бірнеше лицензияланатын операторлар арасындағы бәсекелестіктің артуына алып келуі мүмкін, нәтижесінде билік немесе реттеуші органдар тәуекелдің белгілі бір дәрежесін ескерместен, жарнаманы күшейту сияқты жағымсыз әсерлерді болдырмау үшін түзету шараларын қолдануды талап етеді, ол белгілі бір құмар ойындарға немесе оператор саясаттарына байланысты;

7. Сот, әртүрлі ойындар тәуелділіктің әртүрлі қауіпіне әкелетін әртүрлі құмар ойындар түрлері арасында белгілі бір «тәуекел иерархиясы» бар екенін мойындайды және (онлайн) казино ойындары, карта ойындары, ойын автоматтары секілді ұтыс тігуі төмен құмар ойындарға тәуелді болу қауіпі жоғары, және жарнамаға қатаң реттеуді талап етеді; ал дәстүрлі лотерея ойындары басқа құмар ойындары сияқты тәуелділіктің үлкен қауіпін тудырмайды, әртүрлі ойын түрлеріне әртүрлі реттеулер қолданылуы керек;

8. Құмар ойындар әлемінде жарнама мына себептер бойынша маңызды мәселе болып табылады:

- Лотерея операторларына үшін жарнама құмар ойындар құрудың маңызды буыны болып табылады.

- Еуропалық сотқа енгізілген реттелетін кеңейту саясатынан, атап айтқанда, тартымды ұсыныстарды ұсыну, белгілі бір жарнама деңгейін және ойын-сауық және құмар ойындарды таратудың жаңа әдістерін пайдалану ойыншыларды жасырын құмар ойындардан рұқсат етілген және реттелетін әрекеттерге бағыттауға толық мүмкіндік береді

- Еуропалық сотпен баяндалған реттелетін кеңейту саясатына сәйкес, атап айтқанда, тартымды ұсыныстарды ұсыну, белгілі бір жарнама деңгейі және ұтыс тігу және құмар ойындар секторында таратудың жаңа әдістерін пайдалану ойыншыларды жасырын құмар ойындардан алаңдатып, реттелетін әрекеттерге бағыттауға толық мүмкіндік береді;

- Заңсыз операторлармен күресу және қылмыстық немесе алаяқтық мақсаттар үшін ұтыс тігулер мен құмар ойындарға қарсы тұру мақсатына қол жеткізу үшін уәкілетті операторлар тыйым салынған қызмет түрлеріне сенімді де тартымды баламасын ұсыну керек, соның ішінде ойындардың кең ауқымын, белгілі бір ауқымда жарнаманы және жаңа тарату әдістерін пайдалану;

- Ынсапты жарнама, тұтынушылардың құмар ойындарға ұмтылысын бақыланатын ойын желілеріне бағыттауды қамтамасыз ету үшін қажет болса, тұтынушылардың құқықтарын қорғау мақсатына сәйкес келуі мүмкін;

- Ұжымдық ресурстарды пайдалану халық үшін белгілі бір деңгейде анық болуы керек.

9. Құмар ойындарға байланысты жарнамалық шектеу шаралары ұсынылған ойындардың әртүрлі түрлеріне сәйкес ғылыми тәуекелді бағалауға сәйкес келмейтін жағдайларда, мұндай үйлесімсіз жарнамалау саясаты Еуропалық лотерея мүшелерінің құзіреті шегінде құмар ойындар жайлы жүйесіз саясатына әкелуі мүмкін.

10. Ойын өнімдері мен қызметтеріне ықтимал жарнамалық шектеулерді қарастырған кезде, құмар ойындардың түрлі түрлерінің арасында елеулі айырмашылықтарды ескеретін саяси және реттеуші деңгейлердегі егжей-тегжейлі тәсілді қолдану қажет.

*****

Бас Ассамблея

29 мамыр, 2019 жыл - Антверпен, Бельгия

Күн тәртібі

2

Сайлау бөлімшесін тағайындау

Атқару комитеті келесі бақылаушыларды тағайындауды ұсынады:

Raluca DIMITRIU-CHIRITA, Маркетинг жөніндегі маман, С.N. Loteria Romany S.A, Румыния

Ricardo GONCALVES, Әкімшілік директоры, anta Casa da MisericOrdia de Lisboa, Португалия

Karin OP DEN KAMP, Корпоративтік істер жөніндегі директор, Nederlandse Loterij, Нидерланды -
сайлау учаскесінің басшысы ретінде

Бас Ассамблея

29 мамыр, 2019 жыл - Антверпен, Бельгия

Күн тәртібі

4

Жаңа мүшелікке арналған ұсыныстар

Лотерея мүшелері (алфавиттік тәртіпте)

- **Euloto UAB** | Вильнюс, Литва | Mantas LEBEDZINSKAS, Директор
- **AO National Lottery** | София, Болгария | Dimitar GANEV, Бас директор
- **АО Сәтті Жұлдыз (Бақылаушы мүше)** | Алматы, Қазақстан | Александр Тен, Президент

Қауымдастырылған мүшелер (алфавиттік тәртіпте)

- **Abacus Solutions Management Ltd.** | Odiham, UK | Simon BUTLER, Бас директор
- **Demax DPI** | София, Болгария | Georgi Kanev, Атқарушы директор
- **Dimoco Europe GmbH** | Вена, Австрия | Heinz BRASIC, Бас директор
- **Neogames Sarl** | Люксембург | Moti MALUL, Бас директор
- **Skilrock Technologies PVT. Ltd.** | Гургаон, Индия | Sujit LAHIRY, Бас директор